

Aika	7.12.2023 klo 18.00-19.49		
Paikka	Seurakuntakeskus, sali, Urheilutie 1		
Jäsenet	Ahonen Taina	rehtori	
	Allonen Ilkka	maanviljelijä	
	Brusila Eerik	opiskelija, VTK	
	Eskelinen Katri	opettaja, yrittäjä	
	Hammert Hans	vesivoimaoperaattori	
	Heikkilä Teuvo	kiinteistönhoitaja	
	Heinmurto Katri	KM-KTM	
	Helin Anna	luokanopettaja, KM	
	Hellström Saija	rehtori	
	Hoffman Heidi	controller	
	Kalenius Christina	lähihoitaja	
	Kangas Petra	yto-esihenkilö, opettaja	
	Koivula Susanna	sosionomi, kirkon nuorisotyönohjaaja	
	Kokko Eero	yrittäjä, lehtori	
	Manninen Katri	käsikirjoittaja	
	Matalamäki Pirkko	erityisluokanopettaja	
	Mäkinen Emmi	luokanopettaja, TM	
	Pöykkö Enni	kirkkomuusikko, yrittäjä	
	Saarnio Rauno	taluspäällikkö	
	Salmi-Carlson Tiina	opettaja	
	Suvanto Sirpa	maatalousyrittäjä	
	Särkijärvi Tuuli	vastaava ohjaaja, kasvatustieteen kandidaatti	
	Teppinen Marja	maanviljelijä, agrologi	
	Toivonen Tero	projekti-insinööri	
	Vehkajärvi Tomi	teologian maisteri, aineenopettaja	
	Vierikko Tarja	sairaanhoitaja	
	Virtanen Toni	maatalousyrittäjä	
Poissa	Vierikko Tarja Kangas Petra Toivonen Tero Hallikainen Heli Salovaara Heini		
Lisäksi kokoukseen on kutsuttu			
	Meijer Tarja	kirkkoherra	kirkkoneuvoston puheenjohtaja
	Nieminen Helena	talusjohtaja	pöytäkirjanpitäjä
	Suvanto Sirpa	maatalousyrittäjä, kirkkoneuvoston jäsen	
	Hallikainen Heli	aluemyyntipäällikkö, Tarja Vierikon varajäsen	
	Salovaara Heini	aineenopettaja, Petra Kankaan varajäsen	
	Tokola Arvi	teollisuusputkiasentaja, Tero Toivosen varajäsen	
Läsnä	25 /27 valtuutetusta.		

33 §

Kokouksen avaaminen

Esitys Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös Puheenjohtaja avasi kokouksen.

34 §

Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kokouksesta on ilmoitettu kirkkovaltuutetuille 30.11.2023 lähetetyllä kuuluksella, jonka liitteenä esityslista. Kokouskuulutus on ollut nähtävänä 30.11.-7.12.2023 <https://www.mantsalanseurakunta.fi/paatoksenteko>.

Esitys Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Todettiin.

35 §

Pöytäkirjan 4/2023 tarkastajien valitseminen

Esitys Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa, jotka toimivat samalla ääntenlaskijoina. Pöytäkirjantarkastajat ehdotetaan valittaviksi aakkosjärjestyksessä. Vuorossa ovat Katri Heinmurto ja Anna Helin.

Päätös Pöytäkirjan 4/2023 tarkastajiksi valittiin Katri Heinmurto ja Anna Helin.

36 §

Työjärjestyksen hyväksyminen

Esitys Esityslista päätösehdotuksineen hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

37 §

Määrärahamuutokset vuoden 2023 talousarvioon

Mäntsälän seurakunnan taloussäännön mukaan kirkkovaltuuston päättämän sitovuustason ylittävistä määrärahojen ja tuloarvioiden muutoksista sekä muutoksista talousarviossa päättää kirkkovaltuusto. Talousarvion muutokset on esitettävä kirkkovaltuustolle tilikauden aikana.

Vuoden 2023 talousarvioon esitetään seuraavat määrärahamuutokset:

	Talousarvio	Muutos	TA yht.
Käyttötalous			
Eräkämpä Käypypirtti	10 900,00	6 000,00	16 900,00
Tien kunnostukseen ja sorastukseen ei ollut määrärahavarausta			
Investoinnit			
Iso-Pappilan remontin suunnittelu	70 000,00	95 000,00	165 000,00
Esitys	Kirkkoneuvosto 16.11.2023 esittää kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi edellä mainitut määrärahamuutokset vuoden 2023 talousarvioon.		
Päätös	Kirkkovaltuusto hyväksyi määrärahamuutokset vuoden 2023 talousarvioon.		

38 §

Talousarvioehdotus vuodelle 2024 ja toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2024-2026

Esittelijä talousjohtaja Helena Nieminen

Oheisena (liite n:o 1) talousarvioehdotus vuodelle 2024 ja toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2024-2026.

Vuoden 2024 talousarvion ulkoisten menojen loppusumma on ehdotuksessa 6 031 320 euroa. Nousua edelliseen vuoteen verrattuna on 1 400 130 euroa eli 4,5 %. Laskelmaan sisältyy myös investointimenot 1 500 000 euroa, joissa nousua edelliseen vuoteen on 1 193 000 euroa.

Ulkoisten tulojen loppusumma on ehdotuksessa 4 874 280 euroa, joka on 378 300 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Käyttötalouslaskelman mukaisten ulkoisten toimintamenojen osuus on talousarviosta 68,8 % eli 4 149 320 euroa. Ulkoisten toimintakulujen nousu edelliseen vuoteen verrattuna on 198 130 euroa eli 5,0 %. Ulkoisten toimintatuottojen osuus on talousarviosta 11,6 % eli 564 280 euroa. Ulkoiset toimintatuotot ovat nousseet 54 300 euroa eli 10,6 %.

Talousarvio perustuu kirkkovaltuuston 2.11.2023 päättämään tuloveroproosentin 1,25 varaan. Verotulojen ja valtionrahoituksen osuus ulkoisista tuloista on n. 87,3 %. Henkilöstömenot ovat 2 440 460 euroa eli 63,5 % verotuloista.

Talousarvioehdotus sisältää myös ehdotuksen hautainhoitorahaston talousarvioksi.

- Esitys
- Kirkkoneuvosto 16.11.2023 esittää kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi
1. talousarvioehdotuksen vuodelle 2024,
 2. hautainhoitorahaston talousarvioehdotuksen 2024 ja

3. toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2024-2026.

Päätös Kirkkovaltuusto hyväksyi

1. talousarvioehdotuksen vuodelle 2024,

2. hautainhoitorahaston talousarvioehdotuksen 2024 ja

3. toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2024-2026.

39 §

Hallintosääntö

Jokaisessa seurakunnassa ja seurakuntayhtymässä tulee olla hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kirkkolain 3 luvun 7 §. Hallintosäännössä on siten annettava tarpeelliset määräykset ainakin seurakunnan tai seurakuntayhtymän hallinnon järjestämisestä ja toimielimistä; päätösvallan siirtämisestä toimielimille ja johtaville viranhaltijoille; toimielinten päätöksentekotavoista ja hallintomenettelyistä sekä toimielinten kokousmenettelyistä. Seurakunnan kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto sekä seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkovaltuusto päättää hallintosäännön sisällöstä ja muutoksista. Uuden kirkkolain lähtökohtana on, että jatkossa kaikki toimielimiä ja niiden päätösvaltaa koskevat hallinnolliset määräykset kootaan hallintosääntöön. Hallintosääntöön otetaan siten määräykset, jotka aiemmin olivat kirkkovaltuuston työjärjestyksessä, kirkkoneuvoston, seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännössä, johtokuntien johtosäännöissä ja kappeliseurakuntien ohjesäännöissä.

Mäntsälän seurakunnan hallintosääntö liitteenä n:ro 2.

Esitys Kirkkoneuvosto 16.11.2023 esittää kirkkovaltuustolle, että

1. se hyväksyy Mäntsälän seurakunnan hallintosäännön,

2. se lakkauttaa aiemman kirkkoneuvoston ohjesäännön ja kirkkovaltuuston työjärjestyksen,

3. se lakkauttaa Mäntsälän seurakunnan virkojen johtosäännöt.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

40 §

Taloussäännön päivitys

Uuden 1.7.2023 voimaan tulleen kirkkolain (652/2023) luvun 4 §:ssä säädetään, että taloudenhoidon järjestämisestä määrätään tarkemmin kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymässä taloussäännössä. Taloussäännöllä kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto ohjaa talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelua ja sisältöä, omaisuuden hoitoa ja rahatoimintaa, kirjanpitoa ja tilinpäätöstä sekä tilintarkastusta ja sisäistä

valvontaa. Edellisen kerran seurakunnan ja seurakuntayhtymän taloussääntömallit päivitettiin keväällä 2017. Taloussääntömalli on nyt päivitetty uuden kirkkolain mukaisiksi. Tehdyt muutokset ovat pääosin teknisiä. Ainoa uuden kirkkolain tuoma sisällöllinen muutos on tehty 9 §:ään Maksujen määrääminen. Muutos aiheutuu uuden kirkkolain myötä poistuvasta alistusmenettelystä.

Mäntsälän seurakunnan päivitetty taloussääntö liitteenä n:ro 3.

- Esitys Kirkkoneuvosto 16.11.2023 esittää kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi päivitetyn Mäntsälän seurakunnan taloussäännön, joka korvaa aiemman v. 2017 hyväksytyt taloussäännön.
- Päätös Kirkkovaltuusto hyväksyi päivitetyn Mäntsälän seurakunnan taloussäännön, joka korvaa aiemman v. 2017 hyväksytyt taloussäännön.

41 §

Hautausmaan ohjesäännön päivitys

Kirkolliskokous hyväksyi uuden kirkkolain ja siihen liittyvät erillislaite sekä kirkkojärjestyksen 11.11.2021. Uusi lainsäädäntö tuli voimaan 1.7.2023. Aiempi kirkkolaki (1054/1993), kirkkojärjestys (1055/1993) ja kirkon vaalijärjestys (1056/1993) kumoutuvat samaan aikaan. Uudistus edellyttää seurakunnilta hautausmaiden ohjesäännön päivittämistä.

Kirkkolain 3 luvun 35 §:n mukaan hautausmaiden ohjesäännössä määrätään haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista, hautausmaiden merkien hyväksymisestä ja hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä. Hautausmaiden ohjesäännön hyväksyy kirkkovaltuusto, seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkovaltuusto. Jos seurakunta hyväksyy hautausmaiden ohjesäännön 1.7.2023 jälkeen, sitä ei ole tarvetta alistaa tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

Uuteen kirkkolakiin ja kirkkojärjestykseen on tehty huomattavan paljon rakennetta ja pykälänumerointia koskevia muutoksia. Hautausmaiden säädetään kirkkolain 3 luvun 28-37 §:ssä.

Hallintoasiassa noudatettavaan menettelyyn sovelletaan uuden kirkkolain 10 luvun 1 §:n mukaan muun muassa hallintolakia. Kirkkolain 2 luvun kielisääntöjä sovelletaan kaikissa kirkon viranomaisissa.

Liitteenä n:ro 4 on päivitetty hautausmaiden ohjesääntö, joka korvaa v. 2004 hyväksytyt ohjesäännön.

- Esitys Kirkkoneuvosto 16.11.2023 esittää kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi päivitetyn hautausmaiden ohjesäännön, joka korvaa aiemman v. 2004 hyväksytyt ohjesäännön.
- Päätös Kirkkovaltuusto hyväksyi päivitetyn hautausmaiden ohjesäännön, sillä muutoksella, että sivulla 2 mainittu koskemattomuusaikaan korjataan 20 vuodeksi 25 vuoden sijaan. Hautausmaiden ohjesääntö korvaa aiemman v. 2004 hyväksytyt ohjesäännön.

42 §

Hautausmaan hoitosuunnitelma

Kirkkolain ja kirkkojärjestyksen mukaisesti hautaustoimen toimintaa ohjaavat ensisijaisesti hautaustoimen ohjesääntö ja hautausmaan käyttösuunnitelma sekä hautausmaan kaava. Hautausmaiden hoitosuunnitelma täydentää edellä mainittuja antaen hautainhoidosta ja hauta-alueiden hoitamisesta täydentäviä ohjeita.

Kirkkolain kodifioinnissa kirkkojärjestyksen 3 luvun 58 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi hautausmaan hoitosuunnitelmasta, jossa voidaan täsmentää seurakunnan ja hautaoikeuden haltijoiden välistä työnjakoa hautojen hoidossa. Hautausmaan hoitosuunnitelman tavoitteena on myös lisätä hautausmaan hoidon suunnitelmallisuutta. Kirkkohallitus suosittelee hoitosuunnitelman laatimista hautausmaille. Ohjeiden mukaan hautausmaiden hoitosuunnitelmaan sisältyvät säännölliset ja usein toistuvat työt kuten kasvillisuuden hoitotyöt, puhtaanapito ja talvikunnossapidon suunnittelu sekä pitkällä aikavälillä toteutettavien töiden suunnittelu.

Hautaustoimen vastuulle on hoitosuunnitelmassa määritelty hautausmaan kulkuväylien ja pysäköintialueiden hoito sekä talvikunnossapito, kasvillisuuden hoito (mm. nurmikko, perenna- ja pensasalueet sekä puut), yhteisten muistelupaikkojen ja sankarihautojen hoito sekä seurakunnille palautuneiden ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen hoito. Lisäksi hautaustoimen vastuulle on määritelty hautausmaarakenteiden ja -kalusteiden hoito (portit, aidat, penkit, valaistus, pyörätelineet, opasteet, kameravalvonta- ja kasteluvesijärjestelmä) sekä hautausmaiden puhtaanapito ja jätehuolto.

Kirkkolain 17 luvun 5 § mukaan hautaoikeiden haltija vastaa siitä, että hautaa hoidetaan hautausmaan arvon mukaisesti. Tämä tarkoittaa mm. yksittäisen haudan hoitoa muistomerkkeineen sekä kukille varattua aluetta ja muistelupaikoille tuotuja muistoesineitä. Muistolehtoon ja muualle haudattujen vainajien yhteismuistelupaikalle tuotujen yksittäisten kukkien, koriste-esineiden ja lyhtyjen hoidosta vastaavat omaiset. Hautaus toimi vastaa muistelupaikkojen yleisilmeestä. Hautainhoitorahaston vastuulla ovat omaisen tilaaman kukkahoitotosopimuksen mukaiset työt.

Sopimushaudan hoitoon kuuluvat kukka-alueen kunnostaminen ja lannoitus, kukkien istutus, kastelu, kuihtuneiden kukkien nyppiminen sekä kasvinsuojelu tarvittaessa. Hautainhoitorahaston töitä ovat myös istutusalueen kanttaus, nurmen loppusiistintä siimaleikkurilla kukkapenkin ympäriltä sekä rikkaruohojen kitkeminen. Hoitokauden päättyessä hoitosopimukseen kuuluu myös seurakunnan istuttamien kukkien poisto ja kukka-alueen siistiminen. Mäntsälän seurakunnan hautausmaan hoitosuunnitelma liitteenä n:ro 5.

Esitys Kirkkoneuvosto 16.11.2023 esittää hautausmaan hoitosuunnitelman kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös Kirkkovaltuusto hyväksyi hautausmaan hoitosuunnitelman.

43 §

Hautainhoitorahaston sääntöjen päivitys

Uusi kirkkolaki (652/2023) ja kirkkojärjestys (657/2023) tulivat voimaan 1.7.2023. Aiempi kirkkolaki (1054/1993), kirkkojärjestys (1055/1993) ja kirkon vaalijärjestys (1056/1993) kumoutuvat samaan aikaan.

Kirkkolain 3 luvun 33 §:n mukaan seurakunta voi tehdä hautaoikeuden haltijan kanssa määräaikaisen sopimuksen siitä, että seurakunta ottaa korvauksesta vastuun haudan hoidosta. Seurakunta voi myös sopia, että hoitokorvaukset sijoitetaan hautainhoitorahastoon, jonka varat käytetään sopimusten mukaisten hautojen hoitoon.

Mäntsälän seurakunnassa on erilliskirjanpitona hoidettu hautainhoitorahasto, ja näin ollen lainsäädännön uudistus edellyttää hautainhoitorahaston sääntöjen päivittämistä.

Uuteen kirkkolakiin ja kirkkojärjestykseen on tehty huomattavan paljon rakennetta ja pykälänumerointia koskevia muutoksia. Hautaustoimesta säädetään kirkkolain 3 luvun 28-37 §:ssä. Lisäksi on otettava huomioon asiaa koskevat säännökset muualla lainsäädännössä, kuten hautaustoimilaissa (457/2003).

Sopimuksia koskevat soveltuvin osin varallisuus oikeudellisista oikeustoimista (228/1929) annetun lain säännökset sekä yleiset sopimusoikeudelliset periaatteet.

Hautainhoitorahaston sääntöihin sisällytetään vain tarpeelliset säännöt. Kirkkolain ja kirkkojärjestyksen säännöksiä tai hallinnon sisäisiä määräyksiä ei toisteta. Sopimusehdot sisällytetään vain haudanhoitosopimuksiin.

Mäntsälän seurakunnan hautainhoitorahaston päivitettyt säännöt liitteenä n:ro 6.

- Esitys Kirkkoneuvosto 16.11.2023 esittää kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi hautainhoitorahaston päivitettyt säännöt, jotka korvaavat aiemmat v. 1996 hyväksytyt hautainhoitorahaston säännöt.
- Päätös Kirkkovaltuusto hyväksyi hautainhoitorahaston päivitettyt säännöt, jotka korvaavat aiemmat v. 1996 hyväksytyt hautainhoitorahaston säännöt.

44 §

Jäsenet Uudenmaan kehitysvammaistyön johtokuntaan

Uudenmaan kehitysvammaistyön johtokunnan jäsenten kaksivuotiskausi päättyy tämän vuoden lopussa. Alueen seurakuntien kehitysvammaistyön yhteistoiminnasta tehdyn sopimuksen mukaan Mäntsälän seurakunta valitsee Mäntsälän seurakunnan kehitysvammaistyön johtokuntaan kaksi jäsentä.

Jäsenten toimikausi on kaksi vuotta. Mäntsälän seurakunnan valitsemina jäseninä ovat vv. 2022-2023 olleet, suluissa varajäsen, Esko Mikkonen (Pirkko Matalamäki) ja Lea Paukkeri (Enni Pöykkö).

Esitys Kirkkoneuvosto 16.11.2023 esittää kirkkovaltuustolle, että se valitsee kaksi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet Mäntsälän seurakunnan kehitysvammaistyön johtokuntaan vuosiksi 2024 – 2025.

Päätös Kirkkovaltuusto valitsi Mäntsälän seurakunnan kehitysvammaistyön johtokuntaan vuosiksi 2024 – 2025 Esko Mikkosen (Pirkko Matalamäki) ja Enni Pöykön (Lea Paukkeri)

45 §

Jäsenaloitteet

Päätös Todettiin, että jäsenaloitteita ei tällä kertaa ole.

46 §

Ilmoitusasioita

Päätös Kirkkovaltuusto merkitsi tiedoksi, että 13.2.2024 toimitetaan kirkolliskokousedustajien ja hiippakuntavaltuuston jäsenten vaalit.

47 §

Valitusosoitus ja kokouksen päättäminen

Esitys Puheenjohtaja päättää kokouksen. Pöytäkirjaan liitetään valitusosoitus. Kokouksesta laadittu pöytäkirja on nähtävänä <https://www.mantsalanseurakunta.fi/paatoksenteko>.

Päätös Puheenjohtaja antoi valitusosoituksen liite n:o 7 ja päätti kokouksen klo 19.49.

VALITUSOSOITUS

Mäntsälän seurakunta

Kirkkovaltuusto

7.12.2023, §:t 33 - 47

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 33-36, 45-47

Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot

1. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimipiteen suorittamista.
2. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnsarvon. Kansalliset kynnsarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:
 - 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
 - 150 000 € (rakennusurakat);
 - 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitettut sosiaali- ja terveystalvet);
 - 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitettut muut erityiset palvelut) ja
 - 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).
3. Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

2 HANKINTAOIKAISU

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintoaikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintoaikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö:

Käyntiosoite:

Postiosoite:

Sähköposti:

Hankintoaikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankintoaikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintoaikaisun tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Hankintoaikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintoaikaisun sisältö

Hankintoaikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintoaikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintoaikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

3 VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 37-44

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saatamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaoikaisua koskevassa kohdassa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyсарvon.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki**

Puhelinvaihe: **029 56 43300**

Faksi: **029 56 43314**

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

4 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET SEKÄ VALITUKSEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

[Tuomioistuinmaksulain](#) (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsitelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#)

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.